

Előfizetési árak:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 „ 50
Negyed évre	1 „ 30 „
Néptanítóknek egész évre	4 „
Egyes szám ára	10 „
Hirdetési díjak:	
Hárombaszós petit sor	8 kr.
Nyitólétre soronként	15 „
Bélyeg minden beiktatásért	30 „

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztői iroda,	
hova a lap szellemi részét illető káld- mányok küldendők	
16 utca 337. sz.	
Levelek csak bormentesen fogadtnak el. Kéziratok nem adhatók vissza.	
Kiadóhivatal:	
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — N a n a y L a j o s könyvnyomtatásba — Kaldandóké Ist- ván (Balog-ter, Scheinert-féle ház.)	

Jogosult-e a párbaj?

(Sz. K.) Történeti tény, hogy a párbaj az ókori népeknél, a kik pedig az ép-becsületre és férfias jellemre oly sokat adtak, egészen ismeretlen vala. Csak a közép és újkorban terjedt az el, kivált a kényesebb becsületű európaiaknál.

Tisztázott idevonatkozólag eszméinket, megérdemli a tárgy, hogy egy kissé gondolkozóba esünk felette.

Mindenek előtt vizsgáljuk meg a párbaj indokát, azután annak észszerűségét, végre osztó igazságosságát!

Minden párbaj köztudomáslag onnan keletkezik, hogy egyik ember a másikat szóval vagy cselekedettel becsületében megsérti; megsérti pedig annyira, hogy az illető megsértett fél nem tudván találni magának elégtételt a polgári törvényekben, kihívja a megsértőt.

A párbajnak ezáltal tehát nem egyéb, mint a megsértett becsületnek helyreállítása.

Mióltt azonban a párbaj, mint elégtételt észszerűségét vita tárgyává tennék, határozzuk meg egész tárgyilagossággal, hogy mi az a becsület; továbbá mi a becsületésért, végre, hogy miben áll a megsértett becsületnek helyreállítása?

A becsület kétségen kívül annak eleven érzete, hogy az ember egy szívet s lélekkel törekszik a szent természetűl szívébe beoltott s a benne öntudatra ébredt örök szép és jó követelményeinek eleget tenni.

A becsület-megsértés tehát nem lehet egyéb, mint az, ha valaki valakiben rosszakarattal tagadja a szív e nemes törekvését.

A »Baja« tárcája.

Miért nem jó a takarékoság?

(Humoreszk)

— A „Szekesfehervár és Vidéke“ után. —

Krebs Fridolin ur m. kir. Államhivatalnok; tehát mint ilyen par excellence „tekintetes ur“; bár csak irnok a sárvári kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. Az irnok ur minden irnoksága daczára megérdemli a „tekintetes“ czímet, mert Isten kegyelméből már 30 álló esztendeje szolgál ugyanazon helyen s ugyanazon magas hivatalban.

A 48-as évek izzalmas időszakában Fridolin példás nyugalommal megmaradt irnokságát, s mitűn nemesan collegái, de még maga az irnokság is rebelis érzelmektől megszabadult, a honvédség soraiba lépett, angyali plehlegmái kisépörte az irnodát és jobb ügyhöz méltó buzgalommal dolgozatta fel a harcztéren vitézkedő kartársai restantáit.

Beállott a provizorium. Fridolin ur dolgozott tovább.

Visszadták a megyék autonómiáját. Fridolin ur megmaradt irnoknak.

Az igazságszolgáltatást elvették a megyéktől. Fridolin is csesapta magától a vármegyét s átlépett az állam szolgálatába, anélkül, hogy elhagyta volna hivatalosságát, melyben akkor már 25 év óta kormolygott a telekkönyvi végzettséget s veszekedett a diurnistákkal. Egészben véve csak annyi változást észlelt Fridolin ur a különböz érsek alatt saját magán, hogy 48 előtt nyugta nélkül kapta hi a havi 50 frjtját; 48—49-ben magának kelle kisöpörnie az irnodját, 49 után német

A mi pedig a megsértett becsület helyreállítása, az elégtételnek kérdését illeti, itt már nagyon szétágazók a vélemények.

Igen sokan azt mondják, hogy a becsületnek csakis azon esetben tétetik elég, ha az illetők, lovagias módon, mint ők magukat kifejezik — párbajt vívnak. Az én meggyőződésem szerint azonban elégtételt azonnal a megsértett becsületnek, hogy ha a sértegető, — még pedig ha a kihívható, azok jelenlétében, a kik előtt a sértést elkövette és minél előbb visszahuzza szavát és nyilvános bocsánatot kér az illetőtől.

A becsület olyan, mint a napfény az égen; a rágalom okozta homály, az aljas sértegetések mint a millió fellegek! — A fellegek is eltakarják ugyan egy időre fényes tányérát a napnak szeméink elől, de azért lehet-e mondani, hogy megszünt volna a nap azalatt épen oly vakítóan ragyogni, mint azelőtt áldó sugárral?! A becsület marad becsületnek még akkor is, hogy ha az egész világ gúny s megvetéssel illethet is fényes orozáját. A jellemetlen pedig hiában fogad el vagy teszen kihívást, marad mindig jellemtelenek!

Vagy azt mondják önk, hogy nem azért kell a megsértőt kihívni, hogy a rágalom-ozkosta szeny, mintegy jogerőre emelkedett büntető ítélet lemosatassék az ember lelkéről, hanem hogy gyávának, becstelennek ne tartassék a közvélemény által; valamint a provokált el kell hogy fogadja a kihívást a közvélemény előtt különben becstelennek nyilvánítás terhe alatt?!

Valóban, kivált napjainkban, a villany és gőzerő korában a közvélemény borzasztó hatalom! De hát kérdem, e körülmény mindenesetre, feltétlenül, kell hogy irányadója legyen cselekedeteinknek?

nyugtákat irt a k. k. Steueramt-nak; s 61 után 50 kros bélyeges magyar utalványokra kapja ki minden hó elején az 50 forintot.

Fridolin ur tehát egy kiváló prototypja az indifferensitatis conservativ eszméinek, azért épen nem találom különösként, hogy a Bach systema idején, egyik elhalt irodachefje, tekintetes eszökökői Nadranek Vencel es. kir. tb. törvényszéki tanácsos és irnodaigazgató ur öt nevezé egyetlen leánya törvényes gyámjával.

* Malvinka 4 éves volt, midőn Fridolin ur atyái gondjái alá került; és 40.000 forintot örökölt az istenben boldogult irnodaigazgató ur után.

Fridolin ur a szó teljes értelmében atyja helyett atyja lón: a töké kamatait keresztényi lelkiismeretességgel a kis leány nevelésére fordította, s tekintve, hogy e kamatokból a dajka, a gouvernante, a zongoramester, a nyelvmester és a bonne daczára, évente szép összegek maradt fenn, a megmaradt pénz egy krajczárig tökésettette, és sohasem lelt volna nyugta saját lelkiismerete criteriuma előtt, ha abból csak egyetlen latocska burmótot vásárolandó!

Es ez nagy önrólumról tanuskodott; mert minden és tiszteltetreméltó tulajdonságai mellett volt Fridolin urnak egy gyenge oldala is, — a fősenység. Azaz, tán nem is épen főseny volt, hanem inkább a túlságú takarékos. Például: nincs ember, ki valaha a jó irnokot új kabátban látta volna, mert ruhabeli szükségleteit, mióta a zalogház csak létezék Sárvárott, mindig a zalogtárgyak árverésénél szokta fedezni.

Egy szép vasárnap délelőtt kopogást hall ajtaján Krebs Fridolin. Elegans fiatal ember lép be, s előadja, hogy ő a kisasszony láta; neki roppantul tetszik; komoly szándékat vannak; engedné meg Fridolin ur, hogy a házhöz járjon.

Fridolin nagyot bámult! Ő eddig nem is vette

Hát létezik hatalom, melynek joga van zsarnokoskodni a lelkiismeret, a meggyőződés szentisége felett, — hogy ha t. i. az a meggyőződés az állami lét jogát, az alaptörvényeket nem támadja meg, mint pl. a párbaj jogosultságában vetett hit hogy megtámadja azt?!

Hiszen történeti tény, hogy a közvélemény sokszor borzasztóan csalódott, hogy vannak időszakok a népek életében, midőn az ugynevezett közvélemény nem más, mint undorító lenyomata és tükre egy bensőiben megromlott társadalomnak!

Különböztet határozatlan épen nem lehet elmondani, miszerint a közvélemény a párbajok jogosultságát ez idő szerint már beismeri.

Csakis egy tekintélyes része az a miveltségteljes, mely az elégtételnek e nemét társadalmunkban, tekintettel a hiányos büntető törvények elégtelenségére, némi korlátozás mellett, magára nézve kötelező erejűnek elfogadja; kivált a katonai körökben, a társadalom e legkényesebb becsületi osztályánál van az leginkább elterjedve. Na meg a helyke paraszt legények közt is, — nem tudom már, hogy ösztönszerűleg fogadják el ők az elégtételnek e nemét vagy pedig a miveltségteljes tanultak-e el azt? — mindenesetre szentül hiszik a párbaj jogosultságát. Az ő véleményük szerint ugyanis a legnagyobb gyalázat, ha valamelyik legény törvényre adná, hogy a másik cimborája megverte; gúny és nevetés tárgyává teszi ki magát az, a ki a kihívást el nem fogadja, megoldván a kerekét a koresmáblól. Mert midőn a koresma a párbajok színhelye! Igenis határozottan el lehet mondani, hogy a legtöbb koresma verekedés nem egyéb mint párbaj, durvább, primitív kiadásban!

észre, hogy Málvin nagy leány lön. Csak most kezdett eszmélni, hogy bizony már jó 14 éve annak, mikor mint kis leányt magához vette.

Málvin pénze már meghaladta a 40.000 forintot; biztos helyen van a sárvári I. takarékpénztárban — s most épen ő kénytelen lesz a leány férjének odaadni: kénytelen lesz kiadni a kezéből.

„Melyik ember főnök adjak én 40000 forintot? „ monologizált az irnok ur. „Szekinek! Magamnak!... Nekem? Igen! Nevetéses! De talán mégsem nevetéses! Miért ne? “

Oda áll a tükör elé, szemlét tart haján, szakállán — hő bizony nem igen ritka volt a szerencseszáll. „Tizennyolc es ötven! — igen, de negyvenezert forint! “

És másnap reggel hallatlan dolog történt az irnodban: Fridolin ur mely gondolatokba merült — lüve maradt, midőn a telekkönyvvezető belépett!

Harmadnap meg hallatlanabb dolog adta elő magát. — Az irnok ur fekete salon-öltönyt vet magára, (az nap vette a zalogházban.) úgy jelent meg a hivatalban, s bejelenté a nagyságos elnök úrnál, hogy ő völegény!

Hát Málvin?

Málvin így okoskodott: „Mint lehet, itthon kell ünnöm mindig; ha asszony leszlek, mehetek ahova akarok, s mulathatok, ahogy akarok.“ S elvégre is ez nem a legesélytelenebb világnézet. Melyik leány nem szeretne asszony lenni?

Hat hét múlva a leghallatlanabb dolog történt. Fridolin ur egy szeg napon nem jött be a hivatalba: esküvőjét tartá. Másnap azonban a reggeli 7 óra 59 percé ismét irnokságánál találta ép oly kopott kabátban, ép oly plehlegmái körmolygott, mint 30 év óta minden istenadta nap.

The Singer Manufacturing Co
New-York (Amerika).

Van szerencsénk köztudomásra jutatni, miként **valódi amerikai varrógépeink** gyári raktárát

Baja és vidékére nézve

SCHLESINGER M. L. urnak Baján mint **kizárólagos bizományosunknak** adtuk át.

Együttal óva figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy miután eredeti amerikai varrógépeinket Baján **csak Schlesinger M. L.** urnak adjuk, egyéb hirdetett gépek **utánzottak**.

A FŐ-IGAZGATÓSÁG
Bécsben.

The Singer Manufacturing Co
New-York (Amerika).

Wir erlauben uns hiermit zur gefälligen Kenntnis zu bringen, dass wir unsere Fabriks Niederlage von **original Amerikanischen Nähmaschinen**

für Baja und Umgebung

mit **ausschliesslichem Rechte Herrn M. L. Schlesinger in Baja** übertragen haben.

Gleichzeitig warnen wir und machen das P. T. Publikum aufmerksam, nachdem wir unsere Original amerikanischen Nähmaschinen in Baja **nur Herrn M. L. Schlesinger am Lager** geben, alle anderweitig anconterten als **Nachmungen** zu betrachten sind.

DIE GENERALDIREKTION
in Wien.

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott Pilaszanovits Lajos csódtömegéhez tartozó 63 öl buza szalma, 51 és fél öl zab szalma, 53 és fél öl buza pelyva és nagyobb mennyiségű téglá ezerelett **1877. dec. 9. napján délelőtt 10 órakor** a helyszínen Pusztafelső-Roglaticzán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek, azonnali készpénzfizetés mellett elfognak adni.

A közelebbi feltételek alólirott-nál betekinthetők.

Baja, 1877. nov. 16.

A csődválasztmány megbízásából:

Pilaszanovits Antal,
csődtömeggondnok.

FERENCZ JÓZSEF

KESERÜVIZ-FORRÁS

A leghatasosb valamennyi keserüviz között

Hatásában az által különbözik előnyösen a többi ismert keserüviztől, hogy kisebb adagokban hatatos s hosszabb használata nem okoz utóhá- **Dr. Leidesdorf Miksa tanár.**

Valamennyi budai keserüviz között kellemes íze és jeles hatása által tűnik ki: gyomor- és bélhurutnál megrozgott székrekedésnél, alhasi vérgangsalom valamint vöröslalusknál, aranyérmé, étvágytalanságnál. **Dr. Kiss Sándor,** a budai kózkór stb. 1877. aug. 28-án. a budai kózkór

Különösen az által tűnik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen íze és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és emésztést. **Dr. Korányi tanár** és kir. Budapest, 1877. tanácsos.

A hatas kivétel nélkül gyors, biztos és fájdalom nélkül. **Warg. Dr. Báró Lichtenfels Scanzoni,** tanár t. k. burg. 1877. tanácsos.

Készletben minden árszámvis-raktárban Nagyban raktár Baján: **HERZFELD HENRIK** urnál. Nyomatványok stb. ingyen. A székhelyi igazgatóságnál **Budapest.**

Remes adag. egy fél borphárral. 36201

HIRDETMEY.

A **bajai kölcsönös segélyző-egylet** ezenel közhírré teszi, miszerint az egyleti alapszabályok értelmében

egy új évtársulatot

alakít.

Az előjogyzás folyó é. december elsejétől ugyanezen hó végéig tart; mely alkalommal alapítványi díj fejében minden egyes részlet után 0. é. 2 frt fizetendő; — az alapszabályok szerinti hetibetétek lefizetése pedig hetenkinti 50 krral 1878-ik január elsőltől veszi kezdetét.

Ezen kölcsönös segélyző-egylet célja és kiterjedése:

a) Minden még a legkevésbé vagyonos egyleti tagnak is alkalmát nyújtani hetenkinti csekély betétei által idővel maga részére egy szerény ugyan de biztos pénzalapot szerezhetni; másrészt pedig
b) az egyleti tagoknak iparüzletük vagy bármely keresetágukhoz az illető kereseti viszonyaik fejlesztéséhez és javításához szükségeset kisebb vagy nagyobb előleket a meghatározott kamatok fizetése mellett megajánlani.

Egyzersmind közhírré tétetik, hogy a bajai kölcsönös segélyző-egylet pénzüsségeket 6 száztól kamatozásig ezenel is betétekkel felvevén.

Az alíráások a főtérren létező Bachrach Ármin-féle házban az egyleti helyiségben fognak történni.
Baja, 1877. novemberbő.

A **bajai kölcsönös segélyző-egylet** igazgatósága.

Ferencz-esatornai részvény-társulat.

Hirdetmény.

Alulirt igazgatóság által közhírré tétetik, hogy mindennemű

úszművek

mind az ós, mind az új esatornába telésre böhethetnek.

Kelt Zomborban, 1877. nov. 17.

Az igazgatóság.

CENTRAL-BUREAU

für den

Waaren- und Produkten-

VERKEHR!

auch für
Landwirthschaftliche, Industrie-, Berg- & Forstprodukte!

Ein- und Verkauf von Waaren & Landesprodukten commissionweise, Muster und Commissions-Lager, auch können **Baar-Vorschüsse** in jeder Höhe **sogleich** gegeben werden; zu den etwaigen grosseren Operationen stehen im Bedarfstalle **bedeutende Fonds** zur Verfügung; **condante & prompte Bedienung** zusehrend. **Allgemeine Handels-Agentur für Ex- & Import-Commission mit Vertretungen im In- & Auslande** und mit ehrenden Verbindungen auf allen grosseren Handels-Industrie- & Hafenplätzen Europas von **Leo Binder, Wien, Kärntner-Ring 1, & verl. Kärntnerstrasse 55** (in Wien etablirt seit 1854).

Separat-Abtheilung des humanitären Instituts

für

Beamtenwesen & Placirungen

höherer Kategorie beiderlei Geschlechtes

Stellensuchende

von Kaufmännischen, Technischen, Forst-, Landwirthschaftlicher, Cultur-, Industrie-, Kunst-, Musik-, Gesangs-, Wissenschaft, Lehr- & Erziehungs-fach beiderlei Geschlechtes, letztere auch mit Sprach-, Gesang- und Musikkenntnissen werden seit Jahren in bekannter Solidität und Fachkenntnissen werden **gehört** Herren **Principalen, Industriellen, Anstalten Geschlechtes, hohen Herrschaften, und Familien** genau nach Wunsch & zur besten Zufriedenheit kostenreicht annehmlich und angewiesen, fern von jeder Gewinnucht, fern von jedem pekuniären Eigenzucht, es wird nur in rein humanitärer Absicht, aus angestammter purer Menschenfreundlichkeit, in aufopferungsvoller wahrhafft vaterlicher Fürsorge ein rein humanitäres Ziel damit verfolgt.

LEO BINDER,

General-Agent, Inhaber & Gründer dieses humanitären Instituts, Wien, Stadt verl. Kärntnerstrasse 55.

HOFF JÁNOS-féle es. k. udv. maláta-készítményei gyárának főüzlete az ausztriai tartományokban:

Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8.

Magyarországon

Tüdőbajok és sorvas ellen

mint leghatasosb szer több mint 5000 orvos és véghetetlen számú meggyógyult betegek által, Hoff János es. kir. udv. szállótának harmadé óta a legjobb maláta készítmény, m. maláta-kivonat-egészség-sör, maláta-cukorlédé és maláta-cukorkák díszreértelt elirasztának és ajánlatnak. Orvosi vélemény. Mindennemű mellbajok és sorvasdó gyógyítására különös értékkel bír a Hoff-féle maláta-kivonat. Ezzel gyógyítottam meg több-gyevésűben szenvedő 32 éves leányomat. A maláta-kivonatnak maláta-eszkoládéval és maláta-cukorkákkal való folytonos használata a beteges tüneményeket feltűnőleg mérsékli és teljes gyógyulást okozkól. **Dr. Spörer** es. kir. kormánytanácsos Alhazában. — Atrakt: **N a u e r** febr. 14. 1877. Húzi orvosnemzetére kérem egy labbadó beteg nő számára, különben 2 font maláta-cukorlédét és 1 font maláta-cukorkát.

Száves figyelemre méltatni kégnék a következő kinttűntetéseket, melyekben e gyártmány részesített. Mintán az ausztriai császár és szász király ö félésekkel a es. kir. Hoff János kir. tanácsos urat a valódi maláta-gyógytapszer feltalálóiát s egyedül készítőit újabb kinttűntetések szereztesdítették: a hessen-darmstadt nagyharcos ö kir. fensége és Hessen-Abotix tartománygróf ö kir. fensége szabadalmankkal tüntettek ki. Az utóbbi szövöge így hangzik: „Ö maláta-készítménynek elismert gyógyerejét tekintetbe véve, felhazom önt a Hesse-Philippsthal tartománygrógrósá nemesztalóniának címevel. Kelt. 1877.

A Hoff-féle maláta-kivonat-egészség-sör betegek és egészségeseknek, szalon- és asztali ital a jobbmodú osztályok között s kiváló gyógytapszer betegek és bániak számára az orvos és a szenvedők közölben. A világ semmiféle hason gyártmányra nem tal. It is izze és gyógyító ereje miatt eddigre hasonlót teszere.

A Hoff-féle fűmentesített maláta kivonat tökéletesen megjelö a maláta-kivonat-egészség-sör gyógyhatásának, utazóknak és olyanoknak ajánlható, kik a sört nem kedvelik.

A Hoff-féle maláta-kivonat eszkoládé. Jellegesen feltűnő minden más eszkoládét; mellbetekinek kávé helyett ajánlható s maláta-kivonattal fővelve használható.

A Hoff-féle maláta-kivonat mellnekörök. Legelső bántalmaknál, műszertint kelögés és rekedtségnél kitűnő gyógyszert képeznek. Ha a köhögés nagyon erős, akkor a czukorkák a maláta-kivonat szükséges alkalmazását tanogtatják.

A Hoff-féle gyermekek-tápalatizst határos által és szopós gyermekek tápalására és izmaik erősítésére, ha az utóbbiak az anyjának nem is szűkölnek.

Hoff-féle egészségi maláta-va minázok számára, kik a eszkoládét nem kedvelik, a közönséges kávéból pedig feligattának, az egyedül valódi Hoff-János-féle maláta egészségi kávéban kitűnő, tapsós és olcsó italt találunk. (A valódi Hoff-féle maláta-cukorkák kek papírban vannak.)

ÁRAK:

Maláta-kivonat egészségsör palackja 60 kr. Láda és palackkal: 6 palack 4 frt, — 11 palack 6 forint 60 kr, 28 palack 16 frt 58 palack 32 frt — 1/2 kilo maláta-eszkoládé 1.2 frt 40 kr — II. 1 frt 60 kr, III. 1 frt. (Nagyobb mennyiségnél ár-kelevényzimmivel.) Maláta-cukorkák zacskója 60 kr (fel vagy negyed zacsokál is kapható). Gyermekek-tápalatizst 1 forint, koncentrált maláta-kivonat 1 palack 1 frt, 60 kr-ért is kapható. Egy kész maláta-füredő 80 krba kerül.

GYÁRI RAKTÁR ÉS FŐ LETET.

Budapestben, Kalap-utca 10. szam alatt,
bemenet a kapu alatt és Michitsch István urnál Baján.

Nyomatott. Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.